

Handläggare: Bosse Dannert
Telefon: 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2007-09-20

Kommunalt boende för ensamkommande flyktingbarn Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad har tecknat överenskommelse med Migrationsverket om sammanlagt 25 platser för ensamkommande asylsökande barn över 14 år. När ungdomarna beviljas uppehållstillstånd ska nya insatser efter behov ges. Socialtjänstförvaltningen har utrett frågan på uppdrag av stadsdirektören och föreslår dels ett boende för de ungdomar som är i behov av vuxenstöd dygnet runt, dels ett mer självständigt boende för de ungdomar som kommit lite längre i sin integrations- och personliga mognadsprocess. Syftet är att hjälpa flyktingungdomarna att bli självständiga och skapa ett kontaktnät som ska leda till en snabbare integration i det svenska samhället.

Förvaltningen ser positivt på förslaget. Farsta stadsdelsförvaltning har medverkat i utredningen kring dessa boenden och ser att framförda synpunkter har beaktats. Möjligen kan tilläggas att antalet 30 platser kan komma att bli i underkant.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Bakgrund

Ett ökande antal barn och ungdomar kommer till stockholmsregionen utan vårdnadshavare och söker asyl. Flertalet ensamkommande barn är pojkar och de flesta kommer från Irak, Somalia och Afghanistan. Migrationsverkets prognos för antal ensamkommande barn som förväntas anlända till Sverige år 2007 är uppskattat till 1 200 individer, jämfört med 398 år 2005 och 820 år 2006.

Från den 1 juli 2006 ska boende för ensamkommande barn tillhandahållas av kommuner som träffat överenskommelse om detta med Migrationsverket. Stockholms stad har tecknat överenskommelse med Migrationsverket om sammanlagt 25 platser, fördelade på två grupper för ensamkommande asylsökande barn över 14 år. När ungdomarna beviljas permanent uppehållstillstånd (PUT) ska de flytta från grupphemmet och nya insatser efter deras behov ges.

Stadsdirektören uppdrog i december 2006 åt socialtjänstförvaltningen att utreda hur staden ska lösa behoven av boende för ensamkommande barn och ungdomar som fått permanent uppehållstillstånd. Socialtjänstförvaltningen föreslår att staden ska kunna erbjuda boenden med olika inriktning utifrån olika behov. Förslaget har sänts ut på remiss till Farsta och Södermalms stadsdelsnämnder och till stadsledningskontoret.

Sammanfattning av förslaget

Stockholms stad tecknade i september 2006 en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ensamkommande barn över 14 år. Staden tecknade en överenskommelse om 25 platser, fördelat på två grupper för asylsökande: Linggården och Söderbo. De första tolv platserna var i drift den 1 september 2006 och de resterande tretton den 1 januari 2007. De stadsdelsnämnder där boendena är belägna, Farsta och Södermalm, ansvarar för att flyktingungdomen får den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen.

För ensamkommande flyktingbarn som fått permanent uppehållstillstånd i Sverige behövs olika boendeformer. Socialtjänstförvaltningen föreslår därför dels ett gruppboende, dels ett stödboende/lägenhetsboende med personalstöd. Ambitionen inom de båda boendeformerna som föreslås är att de motsvarar de behov som barnen och ungdomarna har. För ungdomar med mer omfattande behov får individuella och mer specialiserade insatser sökas.

Den vårdform som föreslås ska även kunna erbjudas ensamkommande flyktingungdomar som under asyltiden varit placerade i familjehem (s k EBO, eget boende), och som bedöms behöva annan vårdform på grund av att situationen i familjehemmet blivit omöjlig.

Med tanke på det avtalade antalet platser för asylsökande barn från 14 år och att alla barn och ungdomar inte får uppehållstillstånd, samt att en del barn och ungdomar kan behöva andra individuellt avpassade placeringsalternativ, uppskattas Stockholms stads behov till ca 30 platser i så kallade "PUT-boendeformer".

Stockholm HVB barn och ungdom driver stadens två befintliga grupphem för asylsökande ungdomar. Det kan finnas organisatoriska och kvalitativa fördelar med att ansvaret för de bägge tillkommande boendeformerna hålls samman. Det ger möjlighet till en utsträckt kontinuitet för ungdomarna genom att personalen vid de olika boendena vid behov kan fortsätta ha kontakt med ungdomarna samt att personalen kan arbeta utifrån en gemensam grundsyn och gemensamma arbetsmetoder. Det bör dock övervägas om dessa fördelar kan uppnås även med en annan ansvarig aktör för driften av grupphemmet och/eller det särskilda stödboendet. Detta skulle i sådana fall innebära en upphandling i konkurrens och ett kommande entreprenadförhållande med socialtjänstnämnden.

Grupphem

För de barn och ungdomar som ännu inte nått den personliga mognad och kunskap om det svenska samhället som ett mera självständigt boende kräver behövs ett grupphem. I grupphemmet med vuxenstöd dygnet runt, i en trygg, hemlik miljö, kan barnen och ungdomarna få stöd och hjälp av professionella vuxna med att skapa sammanhang i det nya landet. Här kan de få god hjälp med social färdighetsträning, integrationsstöd, språkträning mm. Grupphemspersonalen ansvarar för samverkan och att hålla kontinuerlig kontakt med skolpersonal kring ungdomens skolgång. Barn och ungdomar med permanent uppehållstillstånd ska få en särskilt förordnad vårdnadshavare som verkar som förmyndare för barnet i juridiska frågor. Grupphemspersonalen ansvarar för samarbetet med den särskilt förordnade vårdnadshavaren i bland annat frågor som rör ungdomens ekonomi.

Strävan är att alla ungdomar som fått permanent uppehållstillstånd ska kunna bo i ett "PUT-boende" en begränsad tid innan de flyttar till ett särskilt stödboende/lägenhetsboende med vuxenstöd för flyktingungdomar eller till helt eget boende efter att de fyllt 18 år. Lämpliga lokaler för "PUT-boende" med upp till sexton platser finns i Sköndal och Hökarängen.

Bedömningen av när en ungdom är redo för nästa steg i sitt boende sker av personalen i grupphemmet. Beslut om flytt fattas av ansvarig socialsekreterare i samråd med ungdomen och den särskilt förordnade vårdnadshavaren. Under förutsättning att avtal om "PUT-boende" tecknas med Migrationsverket kan 12 platser vara i drift 1 oktober 2007.

Särskilt stödboende i lägenhet för ungdomar med permanent uppehållstillstånd

För de lite äldre ungdomarna som kan klara ett mer självständigt boende föreslås att ett övergångsboende anordnas. Socialtjänstförvaltningen kommer under första kvartalet 2008 att hyra ett våningsplan av Stiftelsen hotellhem med 15 lägenheter i Stadshagens Ungdomsboende/Studentboende. Beräknat antal platser är fjorton. Erfaren personal ska hjälpa ungdomarna i deras kontakter med skola, sjukvård, socialtjänst, arbetsförmedling och andra myndighetskontakter, med att skaffa egen bostad mm. Personal ska finnas på plats i lokalerna varje dag.

Ungdomar som inte är självförsörjande

Myndiga ungdomar som fortfarande går i skolan och inte är självförsörjande när insatsen upphör får en handläggare på enheten för försörjningsstöd i den stadsdelsnämnd där ungdomen bor eller ska flytta till.

Ensamkommande barn i familjehem hos släktingar

Många av barnen som kommer till Sverige utan legal vårdnadshavare tas emot av släktingar bosatta i Sverige. När Migrationsverket får kännedom om ett barn som vill bo hos släktingar i s k eget boende, ska Migrationsverket genast anmäla detta till socialtjänsten i den kommun eller stadsdel där släktingen bor. Flertalet ensamkommande flyktingbarn har det bra i sina släktingfamiljer, vilka då godkänns som familjehem. Det händer dock att en placering i familjehem i ett senare skede inte längre bedöms rimlig för ungdomen eller familjehemmet, att ungdomen far illa och behöver omplaceras.

Ansvarig enhet inom individ- och familjeomsorgen inom respektive stadsdelsnämnd kan efter genomförda insatser återsöka kostnaderna för genomförd utredning och beslutad vård och boende. Ersättningen från Migrationsverket utbetalas direkt till den enhet som uppburit de faktiska kostnaderna för barnets utredning och omvårdnad. När ett ensamkommande barn eller ungdom har beviljats permanent uppehållstillstånd går emellertid ansvaret för att återsöka kostnaderna över till Skärholmens stadsdelsnämnd som har ett kommunövergripande ansvar att återsöka statsbidrag för flyktingar.

Ersättning till stadsdelarna

För att stärka stadens stöd också till ensamkommande barn och ungdomar som bor i det som benämns eget boende föreslås att rutinerna för fördelning av Integrationsverkets (från 1 juli 2007 Migrationsverkets) ersättning ändras avseende ensamkommande flyktingbarn upp till 21 år, så att den enhet som har haft kostnaderna för barnets vård och boende återsöker och får 100 % av denna ersättning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på förslaget till boenden för ensamkommande barn. Frågeställningarna är i hög grad aktuella inom förvaltningen. Ett av de två grupperna för asylsökande, Linggården, ligger inom Farstas stadsdelsområde. Förvaltningen har varit delaktig i utredningen som mynnat ut i socialtjänstförvaltningens förslag. Förvaltningens synpunkter har därför kunnat lämnas tidigare och har beaktats.

Möjligen skulle kunna tilläggas att bedömningen av hur stort behovet av antalet platser är kan vara svår att göra. Utifrån förvaltningens erfarenheter kan 30 platser visa sig vara knappt. I socialtjänstförvaltningens förslag sägs att strävan ska vara att alla ungdomar som fått permanent uppehållstillstånd ska kunna bo i ett "PUT-boende" en begränsad tid innan de flyttar till ett stödboende eller till ett eget boende efter att de fyllt 18 år. Om denna strävan ska upprätthållas behövs sannolikt fler platser än 30.

När det gäller de förändrade reglerna att ersättningen till stadsdelarna ska vara 100 % är detta naturligtvis välkommet. Farsta har haft stora kostnader som inte kompenseras fullt ut. Handläggning inom stadsdelen tar en del av dessa resurser i anspråk, vilket minskar utrymmet att utreda och ge insatser till övriga barn inom stadsdelsområdet.

Bilaga

Förslag till kommunalt boende för ensamkommande flyktingbarn.